

PROFESOR WANDA ZMARZER —
UCZONA I ORGANIZATOR NAUKI
(1941–2020)

W dniu 12 marca 2020 roku zmarła w Warszawie prof. zw. dr hab. Wanda Zmarzer, wybitna przedstawicielka pierwszego powojennego pokolenia polskich rusycystów, w latach 1991–1999 redaktor naczelna „Przeglądu Rusycystycznego”.

Całe swoje życie zawodowe Pani Profesor związała z Uniwersyte-tem Warszawskim, gdzie w roku 1965 rozpoczęła pracę w Katedrze Języka Rosyjskiego. Poprzedziły ją studia w zakresie filologii rosyjskiej na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie im. Michaiła Łomonosowa w Moskwie, które dały Jej gruntowne przygotowanie

językoznawcze i slawistyczne, ukształtowały chęć do samodzielnego odkrywania praw rządzących językiem, niezależność myślenia, wielopłaszczyznowość zainteresowań badawczych. Rozległa wiedza, wrodzona pracowitość i wytrwałość w dążeniu do wytyczonego celu stały się podstawą Jej szybkiej kariery naukowej. W roku 1973 uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa rosyjskiego, broniąc rozprawę doktorską *Substantywacja przymiotników rosyjskich drogą derywacji* napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Piotra Zwolińskiego. W 1981 roku za rozprawę *Charakterystyka semantyczna czasowników stanu psychicznego w języku rosyjskim i polskim* (Wyd. UW, 1985) uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Pięć lat później otrzymała tytuł profesora. Rok później ukazała się Jej monografia profesorska *Podstawy analizy konfrontatywnej języków pokrewnych (polskiego i rosyjskiego)* (Wyd. UW, 1992), wnosząca istotny wkład do językoznawstwa konfrontatywnego.

W swoich pracach Pani Profesor poruszała szeroki zakres zagadnień dotyczących językoznawstwa rosyjskiego i konfrontatywnego polsko-rosyjskiego: od fonetyki i słowotwórstwa, poprzez fleksję, składnię i leksykologię. Ważne miejsce w Jej dorobku zajmowała semantyka czasownikowa w ujęciu konfrontatywnym oraz problematyka związana z przemianami i rozwojem ogólnonarodowego zasobu leksykalnego języka rosyjskiego końca XX wieku w aspekcie kulturowym i socjolingwistycznym oraz zagadnienia systemowości leksyki. Badła także obszar frazeologii, paremiologii oraz onomastyki – zwłaszcza autorskiej. Wyjątkowej wartości są publikacje prof. Zmarzer związane z tak ważną społecznie dziedziną językoznawstwa, jaką jest terminologia, której poświęciła szczególną uwagę w późniejszym okresie swojej pracy badawczej. Od 1994 roku była przewodniczącą Komisji ds. Zasad i Metod Działalności Terminologicznej przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym (m.in. w 2005 roku współorganizowała pierwszą w Polsce międzynarodową konferencję terminologiczną, w której udział wzięło ponad stu uczestników z około trzydziestu krajów – członków ISO).

Była członkiem rad naukowych licznych czasopism, m.in. Komitetu Redakcyjnego wydawanego w Moskwie kwartalnika „Russkij Jazyk za Rubieżom”, członkiem komitetu redakcyjnego wydawnictwa „Studia Rossica” oraz „Slavyanskoye terminovedeniye”, członkiem Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, Polskiego Towarzystwa Rusycystycznego i Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej.

Prof. dr hab. Wanda Zmarzer jest autorką ponad stu prac naukowych, z czego na szczególną uwagę zasługuje, obok poprzednio wymienionych, monografia *Teoretyczne podstawy terminologii* (Wyd. UW 2001; wyd. II – 2006), której współautorem był prof. dr hab. Jurij Lukszyn, założyciel Katedry Języków Specjalistycznych UW, mąż Pani Profesor. Tworzyli niezmiernie udany związek zarówno w życiu prywatnym, jak i naukowym. W ich współredakcji ukazały się tak istotne słowniki, jak: *Wielki słownik frazeologiczny polsko-rosyjski i rosyjsko-polski* (Wyd. Harald G. Dictionaries, 1998), *Języki specjalistyczne. Słownik terminologii przedmiotowej* (KJS UW, 2005, wyd. II, uzupełnione) czy *Dydaktyczny słownik terminologii lingwistycznej* (KJS UW, 2009). Współredagowane przez prof. Zmarzer i prof. Lukszyna monografie zbiorowe z obszaru terminologii i terminografii, m.in.: *Języki wiedzy* (Instytut Rusycystyki WLS UW, 2011), *Struktura jednostek informacyjnych* (IR UW, 2012) oraz *Narzędzia pracy lingwistycznej* (IR UW, 2014) wyznaczyły nowe perspektywy badań terminologicznych i stały się zrębem Warszawskiej szkoły terminologii i terminografii.

Niepodważalne są osiągnięcia Pani Profesor w kształceniu kadry naukowej. Była niezwykle cenionym dydaktykiem akademickim, autorem podręczników, na których kształciły się kolejne pokolenia polskich rusycystów (m.in. *Gramatyka współczesnego języka rosyjskiego, cz. II, Leksyka. Słotwórstwo*, Wyd. PWN, Warszawa 1987; *Gramatyka współczesnego języka rosyjskiego, cz. III, Morfologia* (współautor: Jarosław Wawrzyńczyk, Wyd. PWN, Warszawa 1987) czy *Учебная грамматика русского языка (пособие для студентов)* (współautor: Jurij Lukszyn, Warszawa: Wyd. UW, 2008). Jej wykłady kursowe z gramatyki języka rosyjskiego i liczne wykłady monograficzne przez całe lata cieszyły się wśród studentów dużym uznaniem, a prowadzone przez Nią przez wiele lat seminaria magisterskie zdobyły wysoką renomę naukową. Wypromowała ośmiu doktorów i ponad dwustu magistrantów.

Należała do grupy profesorów cieszących się wielkim autorytetem, była osobą powszechnie szanowaną, stawiającą wysokie wymagania wobec siebie samej i wobec innych. Członkowie Zakładu Języka Rosyjskiego Instytutu Rusycystyki UW cenili Ją za umiejętność budowania twórczej atmosfery naukowej, organizowanie efektywnej pracy zespołowej, poczucie humoru i troskę, jaką otaczała najbliższych współpracowników.

To te cechy charakteru oraz zdolności organizacyjne, obok wybitnych osiągnięć naukowych, pozwoliły Jej przez wiele lat piastować

istotne dla środowiska naukowego stanowiska. Była wieloletnim kierownikiem Zakładu Języka Rosyjskiego w Instytucie Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego, zastępcą dyrektora Instytutu Rusycystyki w latach 1976–1978 i 1986–1987, kiedy to położyła ogromne i trwałe zasługi w organizacji toku dydaktycznego studiów rusycystycznych w Uniwersytecie Warszawskim oraz w ruchu naukowym pracowników i studentów. Jako długoletni prodziekan ds. naukowych Wydziału Rusycystyki i Lingwistyki Stosowanej UW (w latach 1982–1984, 1988–1991), a potem Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW (w latach 2004–2012) w istotny sposób przyczyniła się do rozwoju międzynarodowej współpracy naukowej Wydziału ze światowymi ośrodkami slawistycznymi i ożywienia życia naukowego. Brała też bezpośredni udział w uruchomieniu w roku 2006 Międzywydziałowych Studiów Wschodniosłowiańskich utworzonych wspólnie z Wydziałem Dziennikarstwa i Nauk Politycznych oraz Wydziałem Zarządzania.

Osiągnięcia naukowo-badawcze profesor Wandy Zmarzer zajęły trwałe miejsce w slawistyce polskiej i nie pozostały bez echa w nauce światowej. Za swoją działalność była wielokrotnie nagradzana zarówno przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, jak też przez władze państwowe: Złotym Krzyżem Zasługi (1986), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2002) oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2006), a także przez międzynarodowe środowisko rusycystyczne: w roku 1990 Profesor otrzymała Medal Aleksandra Puszkina – najwyższe odznaczenie Międzynarodowego Stowarzyszenia Wykładowców Języka Rosyjskiego i Literatury (MAPRiAŁ).

Prywatnie Pani Profesor była miłośniczką muzyki operowej i kwiatów, które uprawiała na swoim balkonie z taką miłością i efektem, że nie uszło ono uwadze władz Warszawy. Za wieloletnie ukwiecanie balkonu otrzymała specjalną nagrodę Prezydenta Miasta – Hanny Gronkiewicz-Walcz.

Żegnając Panią Profesor jesteśmy wdzięczni, że mogliśmy być przez długi czas razem, wspierani Jej życzliwością, dobrocią, przyjaźnią i oddaniem naszym wspólnym sprawom.

W imieniu warszawskich rusycystów

Dorota Urbanek

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3475-5087>

WAŻNIEJSZE PUBLIKACJE
PROF. DR HAB. WANDY ZMARZER

MONOGRAFIE

- Charakterystyka semantyczna czasowników stanu psychicznego w języku rosyjskim i polskim*, Warszawa: Wyd. UW, 1985.
- Podstawy analizy konfrontatywnej języków pokrewnych (rosyjskiego i polskiego)*, Warszawa: Wyd. UW, 1992.
- Teoretyczne podstawy terminologii* (współautor: J. Lukszyn), Warszawa: Wyd. KJS UW, 2001.

PODRĘCZNIKI

- Gramatyka współczesnego języka rosyjskiego*, cz. II, *Leksyka. Słotwórstwo*, Wyd. PWN, Warszawa 1987.
- Gramatyka współczesnego języka rosyjskiego*, cz. III, *Morfologia* (współautor: J. Wawrzyńczyk), Wyd. PWN, Warszawa 1987.
- Teoretyczne podstawy pracy terminologicznej. Skrypt z ćwiczeniami w 4 zeszytach* (współautorstwo), Warszawa: WSJOiZF „Avans”, 2000.
- Intensywny kurs języka rosyjskiego dla biznesmenów polskich* (współautor: J. Lukszyn), Warszawa: Wyd. Studia Rossica, 2005.
- Учебная грамматика русского языка (пособие для студентов)* (współautor: J. Lukszyn), Warszawa: UW, 2008.

SŁOWNIKI

- Wielki słownik frazeologiczny rosyjsko-polski i polsko-rosyjski* (współautor i współredaktor naukowy), Warszawa: Wyd. Harald G. Dictionaries, 1998.
- Rosyjsko-polski i polsko-rosyjski słownik paremiologiczny*, (współautor i współredaktor naukowy), Warszawa: Instytut Rusycystyki UW, 2001.
- Słownik terminologii przedmiotowej* (współautor), Warszawa: KJS UW, 2002.
- Podręczny polsko-rosyjski słownik biznesmena* (współautor i współredaktor naukowy), Warszawa: Wyd. Difin, 2004.
- Języki specjalistyczne. Słownik terminologii przedmiotowej* (współautor), wyd. drugie, uzupełnione, Warszawa: KJS, 2005.
- Polsko-rosyjski tezaurus konstant kulturowych* (współautor i redaktor), Warszawa: KJS, 2007.

- Dydaktyczny słownik terminologii lingwistycznej*, (współautor i współredaktor naukowy), Warszawa: KJS UW, 2009.
- Rosyjsko-polski słownik terminologii politycznej* (współautor J. Wasiluk), Warszawa: Instytut Rusycystyki UW, 2011.

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

- Wtórne przyimki trójczłonowe w języku rosyjskim w zestawieniu z językiem polskim*, „*Slavia Orientalis*” 1968, nr 1.
- Словообразовательные функции суффикса -ок/-ек в русском языке*, „*Русский язык в школе*” 1972, nr 3.
- Antroponimy staroruskie na tle rosyjskiego słownictwa pospolitego*, „*Studia Rossica*”, Warszawa: Wyd. UW, 1976.
- К вопросу о происхождении существительных на -овник в русском языке*, „*Этимологические исследования*”, вып. 8, под ред. Н.М. Шанского, Москва: Издательство Московского университета, 1976.
- Об одном семантическом явлении в классе отпричастных существительных (на материале русского и польского языков)*, „*Język Rosyjski*” 1976, nr 4.
- Substantywacja przymiotników rosyjskich przy pomocy formantu -ka*, w: *Studia z Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej*, Warszawa: Wyd. UW, 1977.
- Antroponimika Sałtykowa Szczedrina*, „*Zeszyty Naukowe*”, Białystok 1977.
- Соотношение имен и прозвищ (заметки на полях „Ономастикона” Веселовского)*, „*Onomastica*”, XXIII, 1978.
- О фонемном поле*, „*Slavia Orientalis*” 1978, nr 3.
- О некоторых признаках авторской ономастики*, „*Język Rosyjski*”, 1978, nr 3.
- Работа с учебной литературой по описательной грамматике современного русского языка*, w: *Проблемы подготовки и повышения квалификации преподавателей русского языка и литературы*, Lublin 1979.
- Об одном приеме описания лексико-семантических групп слов*, „*International Review of Slavic Linguistics*” 1979, nr 1-2, vol. 4.
- Информативность имени собственного в повестях Льва Толстого*, w: *Studia z Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej*, t. 3, Warszawa: Wyd. UW, 1979.
- Префиксальная парадигматика глагола как характеристика функционального семантического ряда*, w: *Materiały konferencji naukowej*, Bydgoszcz 1979.
- Слово и слово-термин*, „*Język Rosyjski*” 1980, nr 3.
- Kilka uwag o prowadzeniu zajęć z gramatyki opisowej języka rosyjskiego*, w: *Problemy nauczania przedmiotów kierunkowych na studiach rusycystycznych*, Lublin 1980.
- К вопросу о функциях имен собственных в художественной литературе (вариативный антропонимический ряд в произведениях Л. Леонова)*, „*Przegląd Rusycystyczny*” 1981, nr 1.

- О семантическом и прагматическом аспектах при сопоставительных исследованиях лексики*, „*Язык Росыјски*” 1982, nr 4.
- Tematyka językoznawcza w czasopiśmie „Язык Росыјски”*, „*Язык Росыјски*” 1983, nr 4.
- Paradygmat derywacyjny jako instrument analizy leksyko-semantycznych ugrupowań czasowników*, „*Prace Filologiczne*”, t. XXXI, Warszawa 1983.
- Zasady sporządzania dwujęzycznego słownika semantycznego o ograniczonym zasobie leksykalnym*, w: *Studia z Filologii Rosyјskiej i Słowiańskiej*, t. 11, Warszawa: Wyd. UW 1983.
- К вопросу о семантической структуре предложения (по поводу монографии Г. Золотовой „Коммуникативные аспекты русского синтаксиса”)*, „*Slavia Orientalis*” 1984, nr 3–4.
- Czasowniki wyrażające zewnętrzne sygnały stanu wewnętrznego w języku rosыјskim i polskim (analiza semantyczno-składniowa)*, w: *Badania nad czasownikiem w językach słowiańskich*, (red.) A. Bartoszewicz, A. Szyrokowa, Warszawa: UW, 1985.
- К вопросу об учебных пособиях по курсу современного русского языка в польской аудитории*, „*Przegląd Rusycystyczny*” 1987, nr 1.
- Sprawozdanie z międzynarodowego sympozjum MAPRJAL*, „*Przegląd Rusycystyczny*” 1988, nr 2.
- Czasowniki polisubiektowe we współczesnym języku rosыјskim i polskim*, w: *Z polskich studiów slawistycznych*, seria VII, Warszawa 1988.
- Z problematyki modelowania pól semantycznych na przykładzie rosыјskich i polskich czasowników stanu wewnętrznego*, w: *Studia z Filologii Rosyјskiej i Słowiańskiej*, t. 15, Warszawa: Wyd. UW, 1989.
- O jednym ze sposobów wyrażania stanu wewnętrznego w opowiadaniach A. Czechowa*, w: *Studia z Filologii Rosyјskiej i Słowiańskiej*, t. 16, Warszawa: Wyd. UW, 1989.
- Полусубъектные взаимно-возвратные глаголы в современном русском и польском языках*, w: *Studia z Filologii Rosyјskiej i Słowiańskiej*, t. 18, Warszawa: Wyd. UW, 1989.
- Книжно-славянская лексика в русских народных пословицах (по данным Толкового словаря Даля)*, w: *Z badań nad językiem i współczesną literaturą rosыјską*, (red.) W. Piłat, Olsztyn: WSP, 1990.
- Leksykografia terminologiczna*, w: *Teoretyczne podstawy terminologii*, (red.) F. Grucza, Wrocław: Ossolineum, 1991.
- Антропонимическая характеристика персонажей в комедиях А. Островского*, w: *Studia z Filologii Rosyјskiej i Słowiańskiej*, t. 19, Warszawa: Wyd. UW, 1991.
- Глаголы перемещения в пространстве одушевленного субъекта в „Слове о полку Игореве”*, w: *Исследования по глаголу в славянских языках. История славянского глагола*, Москва: МГУ, 1991.

- Z badań nad systemowością leksyki języka rosyjskiego*, w: *Materiały konferencji naukowej*, Katowice 1992.
- Podstawy analizy konfrontatywnej leksyki języka rosyjskiego i polskiego*, w: *Materiały konferencji naukowej*, Olsztyn 1992.
- Семантические изменения в политической лексике русского языка за последнее десятилетие*, w: *Rosyjska literatura emigracyjna. Język, styl, poetyka*, (red.) W. Piłat, Olsztyn: Wyd. WSP, 1992.
- Definicja słownikowa jako instrument systematyzacji leksyki*, w: *Semantyka i pragmatyka w opisie języków słowiańskich*, (red.) M. Blicharski, H. Fontański, Katowice: Wyd. UŚ, 1993.
- O niektórych pojęciach z zakresu językoznawstwa konfrontatywnego dotyczących współczesnej derywatologii*, w: *Historia i terażniejszość Rosji w świetle faktów językowych*, Kraków: WSP, 1993.
- О явлении семантического плюрализма в современном русском языке*, „Przegląd Rusycystyczny” 1994, nr 3–4.
- Стереотипы отрицательной оценки людей в русском и польском языках*, „Studia Rossica”, t. II, Warszawa: UW, 1994.
- Актуальные процессы в русской лексике последнего десятилетия ее развития (по материалам прессы)*, w: *Współczesne tendencje rozwoju języków słowiańskich*, (red.) M. Blicharski, H. Fontański, Katowice: UŚ, 1994.
- Социальные стереотипы в современном русском и польском языках*, „Studia Rossica Posnaniensia”, t. XXVI, 1995.
- O podobieństwie i różnicy znaczeniowej wyrazów „własność” i „właściwość” w języku polskim*, „Normalizacja” 1995, nr 10.
- Интернационализмы в стереотипах, определяющих человека в русском, польском и французском языках*, „Studia Rossica Posnaniensia”, t. XXVII, 1996.
- Народный раек как актуальное явление в современном русском языке*, „Przegląd Rusycystyczny” 1996, nr 1–2.
- Семантическая характеристика ядерных глаголов в современном польском и русском языках*, w: *Исследования по глаголу в славянских языках*, (ред.) В. Змарзер, Е. Петрухина, Москва: Филология, 1996.
- O русско-польском семантическом контрастном словаре*, w: *Tekst i słownik w nauczaniu języka i literatury*, Opole 1996.
- Syntaktyczna charakterystyka czasowników jądrowych w języku rosyjskim i polskim*, w: *Zagadnienia słowotwórstwa i składni w opisie współczesnych języków słowiańskich*, Katowice: UŚ, 1997.
- К вопросу о грамматическом описании русского языка на уровне средней школы*, w: *Новое в русском языке и методике его преподавания*, Warszawa 1997.
- Paremia w języku rosyjskim i polskim jako obiekt opisu leksykoграфического*, „Przegląd Rusycystyczny” 1997, nr 3–4.

- Национально-культурные стереотипы в паремии русского и польского языков*, w: *Nowe elementy teorii i praktyki opisu i dydaktyki nauczania języka rosyjskiego. Materiały Konferencji Naukowo-Metodycznej*, (red.) N. Isajew, J. Isajewa, T. Miedziński, Warszawa: Perspektywy Press, 1997.
- O pojęciu systemu paremiologicznego*, „Przegląd Rusycystyczny” 1998, nr 3–4.
- Словообразовательные явления в области фразеологии*, w: *Zagadnienia słowotwórstwa i składni w opisie współczesnych języków słowiańskich*, t. 2, (red.) H. Fontański, M. Blicharski, Katowice: Wyd. UŚ, 1998.
- Языковой образ России в конце XX века (на основании русских словарей)*, w: *Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка*, Warszawa 1999.
- Культурологический аспект в сопоставительных исследованиях*, w: *Słowo. Tekst. Czas*, t. IV, (red.) M. Aleksejenko, Szczecin 2000.
- Актуализация церковной лексики в современном русском языке*, „Studia Rossica”, t. XI, Warszawa 2000.
- Структура учебника русского языка для корреспондентского обучения*, w: *Новое в теории и практике описания и преподавания русского языка*, Warszawa 2000.
- Systematyzacja paremii w słowniku dwujęzycznym*, w: *Frazeologia słowiańska*, (red.) M. Balowski, W. Chlebda, Opole 2000.
- K вопросу о переводимости пословиц*, w: *Słowo. Tekst. Czas*, t. V, (red.) M. Aleksejenko, Szczecin 2001.
- Typologia słowników terminologicznych*, w: *Metajęzyk lingwistyki*, (red.) J. Lukszyn, UW, Warszawa 2001.
- Paradygmat syntaktyczny jako podstawa badań konfrontatywnych*, w: *Problemy gramatycznego opisu języków słowiańskich*, (red.) Z. Czapięga, Rzeszów 2002.
- Принципы русско-польского тезауруса культурологических понятий* (współautor: J. Lukszyn), w: *Слово. Фраза. Текст*, (red.) В. Мокиенко, Москва: „Азбуковник”, 2002.
- Typologia lingwistyczna a analiza konfrontatywna języków*, „Przegląd Rusycystyczny” 2002, nr 4.
- Typologia tekstów specjalistycznych*, w: *Języki specjalistyczne-3. Lingwistyczna identyfikacja tekstów specjalistycznych*, (red.) B. Kielar, S. Grucza, Warszawa 2003.
- Язык политической элиты России как юмористический феномен* (współautor: J. Lukszyn), „Studia Rossica”, t. XIII, (red.) A. Wołodźko, W. Zmarzer, Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2003.
- W kwestii typologii słowników terminologicznych*, w: *Języki specjalistyczne. Leksykografia terminologiczna — teoria i praktyka*, IV, (red.) J. Lewandowski, Warszawa: KJS, 2004.

- Predykaty oznaczające stan psychiczny człowieka we wczesnych utworach Fiodora Dostojewskiego*, w: *Rosja literacka. Od Karamzina do Solżenicyna*, „Studia Rossica”, Warszawa 2004.
- О языке Чехова*, „Studia Rossica” — *Dzieło Antoniego Czechowa dzisiaj*, Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2005.
- Onomazjologiczne klasy słownictwa specjalistycznego*, w: *Teoria i praktyka upowszechniania nauki. Wczoraj i jutro*, (red.) F. Grucza, W. Wiśniewski, Warszawa: PAN, 2005. Przedruk w: *Języki specjalistyczne. Teksty specjalistyczne w kontekstach zawodowych i tłumaczeniach*, t. 5, Warszawa, KJS, 2005.
- W kwestii typologii słownictwa specjalistycznego*, w: *Ogród nauk filologicznych*, (red.) M. Balowski, W. Chlebda, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2005.
- Достоевский об экономическом состоянии пореформенной России*, „Studia Rossica”, t. XVII, Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2006.
- Estetyka języków specjalistycznych*, „Studia Rossica”, t. XVIII. *Glottodydaktyka i jej konteksty interkulturowe*, Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2006.
- Dydaktyczne aspekty badań terminologicznych*, „Przegląd Glottodydaktyczny”, t. 21, 2004. Przedruk w: *Podstawy technolingwistyki*, t. I, Warszawa 2008.
- O strukturze wiedzy terminologicznej (na marginesie słownika: B.A. Татарина «Общее терминоведение. Энциклопедический словарь»)*, w: *Języki specjalistyczne. Teksty specjalistyczne jako nośniki wiedzy fachowej*, t. 7, Warszawa 2007, KJS.
- Polsko-rosyjski tezaurus konstant kulturowych* (współautor: J. Lukszyn), w: *Języki specjalistyczne. Kulturowy i leksykograficzny obraz języków specjalistycznych*, t. 8, Warszawa: KJS, 2008.
- Przysłowia jako element matrycy kulturologicznej*, w: *Słowo i tekst w opisie porównawczym*, (red.) A. Czapiga, Z. Czapiga, Rzeszów: Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010.
- Przysłowia jako obiekt opisu leksykograficznego*, w: *Studia Wschodniosłowiańskie*, t. 10, (red.) L. Dacewicz, Białystok: Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku, 2010.
- Struktura słownictwa specjalistycznego*, w: *Publikacja jubileuszowa*, t. III: *Lingwistyka stosowana — języki specjalistyczne — dyskurs zawodowy*, (red.) J. Lukszyn, Warszawa: KJS UW, 2010.
- Просветительская функция лексикографии* w: Zmarzer W. (red.), *Język rosyjski współczesnej Rosji*, Warszawa: IR UW, 2010.
- Paremie ludowe w dwujęzycznym słowniku kulturologicznym*, w: *Translatoryka: Koncepcje — modele — analizy. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesor Barbarze Z. Kielar z okazji 80. rocznicy urodzin*, (red.) S. Grucza, A. Marchwiński, M. Płużyczka, Warszawa: UW, 2010.

- Przysłowia jako obiekt opisu leksykograficznego*, „Acta Albaruthenica”, t. 10, *Profesorowi Aleksandrowi Barszczewskiemu na 80-lecie*, (red.) M. Timoszuk, M. Chaustowicz, Warszawa: KB UW, 2010.
- Kilka uwag o sposobach odtwarzania struktury znaczeniowej tekstu*, w: *Języki wiedzy*, (red.) W. Zmarzer, Warszawa: IR UW, 2011.
- Wstęp* (współautor: J. Lukszyn), w: *Języki wiedzy*, (red.) W. Zmarzer, Warszawa: IR UW, 2011.
- Struktura jednostek informacyjnych* (współautor: J. Lukszyn), w: *Struktura jednostek informacyjnych*, (red.) W. Zmarzer, Warszawa: IR UW, 2012.
- W poszukiwaniu skutecznych form przekazu wiedzy lingwistycznej* (współautor: J. Lukszyn), w: *Słowo. Tekst. Czas*, t. XI. *Frazeologia słowiańska w aspekcie onomazjologicznym, lingwokulturowym i frazeograficznym*, (red.) M. Hordy i in., Szczecin 2012.
- System syntaktyczny a analiza konfrontatywna języków pokrewnych* (współautor: J. Lukszyn), w: *Konfrontacje składniowe. Nowe fakty, nowe idee. Księga jubileuszowa poświęcona profesorowi Henrykowi Fontańskiemu z okazji 65 rocznicy urodzin*, (red.) J. Lubocha-Kruglik, M. Borek, Katowice: UŚ, 2013.
- Narzędzia pracy lingwistycznej* (współautor J. Lukszyn), w: *Narzędzia pracy lingwistycznej*, (red.) W. Zmarzer, Warszawa: IR UW 2014.

REDAKCJA NAUKOWA

- Z aktualnych studiów rusycystycznych: językoznawstwo i glottodydaktyka. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej, Olsztyn 30.V–1.VI 1985 r.*, Olsztyn: Wyd. WSP, 1987.
- Historia i współczesność w języku rosyjskim i literaturze. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej, Olsztyn 28–30 V 1987 r.*, (współredaktor: W. Piłat), Olsztyn: Wyd. WSP, 1989.
- Studia Rossica*, t. II. *Związki interdyscyplinarne w badaniach rusycystycznych. Materiały konferencji naukowej (18–19 listopada 1993 r.)*, (współredaktor: W. Skrunda), Warszawa: Wydawnictwo „Studia Rossica”, 1994.
- Studia Rossica*, t. III. *Literatura rosyjska na emigracji. Współcześni pisarze rosyjscy w Polsce. Frazeologia i frazeografia. Materiały konferencji naukowej (9–10 listopada 1995 r.)*, (współredaktor: W. Skrunda), Warszawa: Wydawnictwo „Studia Rossica”, 1996.
- Исследования по глаголу в славянских языках*, (współredaktor: E. Петрухина), Moskwa: Филология, 1996.
- Studia Rossica*, t. VI. (współredaktor: W. Skrunda), Wydawnictwo „Studia Rossica”, Warszawa 1998.
- Studia Rossica*, t. XI. *Puszkinianna. Literatura rosyjska dawna i nowa. Leksyka i leksykografia. Paremiologia i paremiografia*, (współredaktor: W. Skrunda), Wydawnictwo „Studia Rossica”, Warszawa 2000.

- Rosyjsko-polski i polsko-rosyjski słownik paremiologiczny*, (współredaktor: J. Lukszyn), Warszawa: Instytut Rusycystyki UW, 2001.
- Studia Rossica*, t. XIII. Część I — *Literaturoznawstwo: Literatura i literaturoznawstwo na styku kultur Polski i Rosji. Inspiracje, więzi, animozje*; Część II — *Językoznawstwo: Humor językowy jako atrybut kultury etnicznej*, (współredaktor: A. Wołodźko-Butkiewicz), Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2003.
- Glottodydaktyka i jej konteksty interkulturowe. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesorowi Władysławowi Figarskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, (współredaktor: Alicja Wołodźko-Butkiewicz), Warszawa: Wyd. „Studia Rossica”, 2006.
- Polsko-rosyjski tezaurus konstant kulturowych*, Warszawa: KJS, 2007.
- Dydaktyczny słownik terminologii lingwistycznej*, (współredaktor: J. Lukszyn), Warszawa: KJS UW, 2009.
- Język rosyjski współczesnej Rosji*, Warszawa: IR UW, 2010.
- Języki wiedzy*, Warszawa: Instytut Rusycystyki WLS UW 2011.
- Struktura jednostek informacyjnych*, Warszawa: IR UW, 2012.
- Narzędzia pracy lingwistycznej*, Warszawa: IR UW, 2014.